

รายงานนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น
โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

นายอดุลย์วิทย์ ศิริวรรณ
ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต๑

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากครูผู้สอนได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี จากหลาย ๆ ฝ่าย ที่ให้แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรม ครูผู้สอนรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายเกียรติบดินทร์ ศรีสมชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร) ที่ได้ให้ ข้อเสนอแนะ และให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมในชั้นเรียนที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียน และผู้พัฒนานวัตกรรม

ขอขอบพระคุณ คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและคุณครูในสายชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ทุกท่าน ที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ข้อเสนอแนะ และให้แนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมในชั้นเรียนที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนานวัตกรรม

นอกจากนี้ ผู้สอนยังได้รับการช่วยเหลือและกำลังใจจากครอบครัว เพื่อน ๆ ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมากมายที่ผู้สอนไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี้ ผู้สอนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

อดุลย์วิทย์ ศิริวรรณ

คำนำ

ด้วยนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต๑ ให้ความสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะของผู้เรียนเข้าด้วยกัน การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (Active Learning) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จากหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย สามารถใช้สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้นั้น

ข้าพเจ้าในฐานะครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ พบว่าจากการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ยังไม่เป็นที่ประสบผลสำเร็จ เห็นได้จากผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน การเขียนของผู้เรียน และจากการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและใบงานเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ พบว่าผู้เรียนยังไม่สามารถแยกแยะส่วนประกอบของเนื้อหาจากเรื่องที่ให้อ่าน ทำให้ตอบคำถามซึ่งเป็นคำถามง่ายๆ ไม่ได้ ส่งผลต่อการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป เพราะการอ่านเพื่อจับใจความ เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงแสวงหาเทคนิค/นวัตกรรม ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการอ่านมากขึ้น โดย “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถื่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” ซึ่งเป็นเทคนิค/แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม ตอบคำถาม มีกระบวนการการคิดอย่างเป็นระบบ ด้วยการใช้คำถาม ๖ คำถาม ได้แก่ Who (ใคร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) และ How (อย่างไร) ซึ่งเทคนิค/แนวทางนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านจากเรื่องง่ายๆ ที่สนุกสนาน จากนิทานท้องถื่น และต่อยอดเป็นการอ่านเพื่อจับใจความจากเรื่องที่ยากขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรโรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยา) ที่มีส่วนช่วยให้การพัฒนาเทคนิค/นวัตกรรมในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ไม่มากก็น้อย หากมีข้อมูลหรือสิ่งอื่นใด ไม่สมบูรณ์หรือขาดตกบกพร่องประการใด ต้องขออภัยไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อดุลย์วิทย์ ศิริวรรณ

สารบัญ

	หน้า
ชื่อนวัตกรรม	๑
ผู้จัดทำ	๑
ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม	๑
วัตถุประสงค์	๒
กลุ่มเป้าหมาย	๒
เครื่องมือที่ใช้	๓
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๑๖
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๑๙
กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	๒๗
ผลที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมาย	๒๗
บทเรียนที่ได้รับ	๒๗
เงื่อนไขความสำเร็จ	๒๘
ภาคผนวก	

รายงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

๒. ผู้จัดทำ

นายอดุลย์วิทย์ ศิริวรรณ ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ โทร. ๐๘๕-๓๑๖๕๔๑๖

๓. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

ตลอดปีการศึกษา ๒๕๖๗

๔. ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม

ด้วยนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต๑ ให้ความสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะของผู้เรียนเข้าด้วยกัน การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (Active Learning) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จากหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย สามารถใช้สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้นั้น

ทักษะการอ่าน เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญมากสำหรับการเรียนรู้ โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ นับเป็นทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่ง ที่มีความสำคัญเพราะเป็นการทำความเข้าใจสิ่งที่ได้อ่านว่ามี เนื้อหาหรือใจความสำคัญอะไร รู้ลำดับเหตุการณ์ เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ทักษะการอ่านจับใจความ สามารถฝึกฝนได้ และควรฝึกฝนตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะวัยประถมศึกษา เพราะเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้สิ่งต่างๆ และต้องใช้ทักษะการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะการเขียน ทักษะการสะกดคำ เป็นพื้นฐานสำหรับ ทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันและจับใจความสิ่งที่ได้ยินอีกด้วย

การฝึกอ่านจับใจความสำหรับเด็กวัยประถมศึกษา สามารถทำได้ผ่านการทำแบบฝึกหัดการอ่าน โดยเริ่มจากการอ่านสิ่งง่ายๆ เช่น การอ่านนิทาน อ่านเรื่องสั้นสนุกๆ หรือการอ่านบทสนทนาแล้วสามารถตอบน้ำเสียงหรืออารมณ์ของผู้พูดได้ เมื่อมีพื้นฐานการอ่านจับใจความมากพอจึงค่อยๆ ฝึกทักษะการอ่านขั้นสูงต่อไป เช่น การอ่านเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา หรือการเชื่อมโยงเนื้อหาภายในเรื่อง เป็นต้น ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ถูกต้อง เข้าใจเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้นอกจากนี้ยังสามารถถ่ายทอดสิ่งที่อ่าน ให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้ตรงประเด็นอีกด้วย

ข้าพเจ้าในฐานะครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ พบว่าจากการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ยังไม่เป็นที่ประสบผลสำเร็จ เห็นได้จากผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน การเขียนของผู้เรียน และจากการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและใบงานเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ พบว่าผู้เรียนยังไม่สามารถแยกแยะส่วนประกอบของเนื้อหาจากเรื่องที่ให้อ่าน ทำให้ตอบคำถามซึ่งเป็นคำถามง่ายๆ ไม่ได้ เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป เพราะการอ่านเพื่อจับใจความ เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ

ข้าพเจ้าจึงแสวงหารูปแบบ วิธีการ และเทคนิคที่จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่านมากขึ้น อีกทั้งยังพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสุขและรู้สึกสนุกสนานกับการอ่านเรื่องง่ายๆ สั้นๆ เช่น นิทาน และบทความสั้นๆ ด้วย “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” ซึ่งเป็นเทคนิค/แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม ตอบคำถาม มีกระบวนการการคิดอย่างเป็นระบบ ด้วยการใช้คำถาม ๖ คำถาม ได้แก่ Who (ใคร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) และ How (อย่างไร) ซึ่งเทคนิค/แนวทางนี้จะทำให้นักเรียนได้ฝึกอ่านจากเรื่องง่ายๆ ที่สนุกสนาน จากนิทานท้องถิ่น ซึ่งเป็นนิทานพื้นบ้านอีสาน และต่อยอดเป็นการอ่านเพื่อจับใจความจากเรื่องที่ยากขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H

๖. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร) จำนวน ๑๐ คน

เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการจัดการเรียนรู้จากแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีความเข้าใจและสามารถจับใจความจากนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ได้

๗. เครื่องมือที่ใช้

๗.๑ นวัตกรรมการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เป็นเทคนิค/แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม ตอบคำถาม มีกระบวนการการคิดอย่างเป็นระบบ ด้วยการใช้คำถาม ๖ คำถาม ได้แก่ Who (ใคร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) และ How (อย่างไร) ซึ่งเทคนิค/แนวทางนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านจากเรื่องง่ายๆ ที่สนุกสนานจากนิทานท้องถิ่น ซึ่งเป็นนิทานพื้นบ้านอีสาน และต่อยอดเป็นการอ่านเพื่อจับใจความจากเรื่องที่ยากขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากจะใช้กระบวนการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H แล้ว ยังใช้วงจรบริหารคุณภาพด้วยกระบวนการ PDCA มาจัดการเรียนการสอน ดังนี้

๑. (P) Plan – การวางแผน: หมายถึง การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การเตรียมเนื้อหา บทเรียน การตั้งเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวชี้วัด

๒. (D) Do – การปฏิบัติ หมายถึง การฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากแบบฝึกที่สร้างขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ได้แก่ Who (ใคร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) How (อย่างไร) ในรายวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๓. (C) Check – การประเมิน/สรุปผล หมายถึง การประเมินความรู้การอ่านจับใจความสำคัญ รวมทั้งการทดสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ แบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก ที่สร้างขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้แกนกลาง และตัวชี้วัดตรงตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เมื่อประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำผลการประเมินมาสรุปผลการประเมินรายบุคคล และรายชั้นเรียนต่อไป

๔. (A) Action – การดำเนินการ/ปรับปรุงแก้ไข: หมายถึง การนำผลการประเมินมาดำเนินการเพื่อปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ เพื่อวางแผนในการดำเนินการต่อไป

๗.๒ แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ๔ แผน (๔ ชั่วโมง) โดยแต่ละแผนการเรียนรู้ ใช้นิทานท้องถิ่น ๔ เรื่องเป็นเครื่องมือ/สื่อในการเรียนรู้ เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ (K) ด้านทักษะกระบวนการ (P) ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

แผนการจัดการเรียนรู้	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชม.)	น้ำหนักคะแนน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความ	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิทานท้องถิ่น	ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัดปลายทาง ท ๑.๑ ป.๕/๕ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะพื้นฐานที่ทุกคนจำเป็นต้องมี เพื่อใช้สำหรับรับสารผ่านการอ่านได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องตรงประเด็น การจับใจความสำคัญได้อย่างแม่นยำจะช่วยให้ผู้รับสารสามารถใช้ทักษะทางภาษาขั้นสูงยิ่งขึ้น สามารถนำใจความสำคัญจากสิ่งที่ได้อ่านมา นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้ ดังนั้น ทุกคนควรศึกษาและหมั่นฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความสำคัญให้เกิดความชำนาญ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป	๔	๒๐๐

รายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๑. จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H	- การตอบคำถาม - การสังเกตพฤติกรรม	- คำถามพัฒนาการคิด - แบบประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)	นักเรียนได้ ๑ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ขึ้นไป ผ่าน
ด้านทักษะกระบวนการ (P) นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H	- ตรวจใบงาน	- ใบงานนิทานปริศนา - แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการ (P)	นักเรียนได้ ๘ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป ผ่าน
ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)	นักเรียนได้ ๑ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ขึ้นไป ผ่าน
๒. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	นักเรียนได้ ๑ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ขึ้นไป ผ่าน
๓. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	นักเรียนได้ ๑ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ขึ้นไป ผ่าน

สรุปผลประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

ตามจุดประสงค์ข้อที่ ๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H

สรุปผลการประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

๑) ผู้เรียนที่ได้ระดับดีเยี่ยม	จำนวน ๑ คน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐
๒) ผู้เรียนที่ได้ระดับดี	จำนวน ๗ คน	คิดเป็นร้อยละ ๗๐
๓) ผู้เรียนที่ได้ระดับผ่าน	จำนวน ๒ คน	คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๔) ผู้เรียนที่ได้ระดับไม่ผ่าน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
✓ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน ๑๐ คน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
✗ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H	บอกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ได้ถูกต้องทุกข้อ	บอกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ถูกต้อง ๔-๕ ข้อ	บอกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ถูกต้อง ๒-๓ ข้อ	บอกวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ถูกต้อง ๑ ข้อ หรือไม่ถูกต้อง

เกณฑ์การประเมิน

- ๓ คะแนน ระดับคุณภาพ ๓ ดีเยี่ยม
 ๒ คะแนน ระดับคุณภาพ ๒ ดี
 ๑ คะแนน ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน
 ๐ คะแนน ระดับคุณภาพ ๐ ไม่ผ่าน

***เกณฑ์ผ่าน ๑ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน ขึ้นไป

สรุปผลการประเมินด้านทักษะกระบวนการ (P)

ตามจุดประสงค์ข้อที่ ๒ นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H

สรุปผลการประเมินด้านทักษะกระบวนการ (P)

๑) ผู้เรียนที่ได้ระดับดีเยี่ยม	จำนวน ๑ คน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐
๒) ผู้เรียนที่ได้ระดับดี	จำนวน ๗ คน	คิดเป็นร้อยละ ๗๐
๓) ผู้เรียนที่ได้ระดับพอใช้	จำนวน ๒ คน	คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๔) ผู้เรียนที่ได้ระดับปรับปรุง	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
✓ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน ๑๐ คน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
✗ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๒	๑	๐
ตอบคำถามข้อ ๑	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องบางส่วน	สรุปใจความ และตอบคำถามไม่ถูกต้อง
ตอบคำถามข้อ ๒	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องบางส่วน	สรุปใจความ และตอบคำถามไม่ถูกต้อง
ตอบคำถามข้อ ๓	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องบางส่วน	สรุปใจความ และตอบคำถามไม่ถูกต้อง
ตอบคำถามข้อ ๔	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องบางส่วน	สรุปใจความ และตอบคำถามไม่ถูกต้อง
ตอบคำถามข้อ ๕	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องบางส่วน	สรุปใจความ และตอบคำถามไม่ถูกต้อง
ตอบคำถามข้อ ๖	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องทั้งหมด	สรุปใจความ และตอบคำถามได้ถูกต้องบางส่วน	สรุปใจความ และตอบคำถามไม่ถูกต้อง

เกณฑ์การประเมิน	๑๐-๑๒ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๓ ดีเยี่ยม
	๘-๙ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๒ ดี
	๖-๗ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๑ พอใช้
	๐-๕ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๐ ปรับปรุง

***เกณฑ์ผ่าน ๘ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๒ ดี ขึ้นไป

สรุปผลการประเมินด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

ตามจุดประสงค์ข้อที่ ๓ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สรุปผลการประเมินด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

๑) ผู้เรียนที่ได้ระดับดีเยี่ยม	จำนวน ๘ คน	คิดเป็นร้อยละ ๘๐
๒) ผู้เรียนที่ได้ระดับดี	จำนวน ๒ คน	คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๓) ผู้เรียนที่ได้ระดับผ่าน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
๔) ผู้เรียนที่ได้ระดับไม่ผ่าน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
✓ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน ๑๐ คน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
✗ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้เป็นอย่างดี	มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ดี	มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้บ้าง	ไม่มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และไม่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เกณฑ์การประเมิน

๓ คะแนน ระดับคุณภาพ ๓ ดีเยี่ยม

๒ คะแนน ระดับคุณภาพ ๒ ดี

๑ คะแนน ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน

๐ คะแนน ระดับคุณภาพ ๐ ไม่ผ่าน

***เกณฑ์ผ่าน ๑ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน ขึ้นไป

สรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑) ผู้เรียนที่ได้ระดับดีเยี่ยม	จำนวน ๒ คน	คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๒) ผู้เรียนที่ได้ระดับดี	จำนวน ๖ คน	คิดเป็นร้อยละ ๖๐
๓) ผู้เรียนที่ได้ระดับผ่าน	จำนวน ๒ คน	คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๔) ผู้เรียนที่ได้ระดับไม่ผ่าน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
✓ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน ๑๐ คน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
✗ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -

เกณฑ์การประเมิน : ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ ๑ ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทักษะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้	พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน และมั่นใจ	พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน	พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ ไม่ชัดเจน	พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดไม่ได้

เกณฑ์การประเมิน

- ๓ คะแนน ระดับคุณภาพ ๓ ดีเยี่ยม
 ๒ คะแนน ระดับคุณภาพ ๒ ดี
 ๑ คะแนน ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน
 ๐ คะแนน ระดับคุณภาพ ๐ ไม่ผ่าน

***เกณฑ์ผ่าน ๑ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน ขึ้นไป

สรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑) ผู้เรียนที่ได้ระดับดีเยี่ยม	จำนวน ๒ คน	คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๒) ผู้เรียนที่ได้ระดับดี	จำนวน ๖ คน	คิดเป็นร้อยละ ๖๐
๓) ผู้เรียนที่ได้ระดับผ่าน	จำนวน ๒ คน	คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๔) ผู้เรียนที่ได้ระดับไม่ผ่าน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
✓ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน ๑๐ คน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
✗ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -

เกณฑ์การประเมิน : ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ ๓ ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

พฤติกรรมบ่งชี้	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
ทำงานด้วยตนเอง ได้สำเร็จ	ปฏิบัติงานของตนเอง โดยตนเอง ได้สำเร็จ	ปฏิบัติงานของตนเอง ได้สำเร็จ โดยมีผู้แนะนำ	ปฏิบัติงานของตนเอง โดยมีผู้อื่น ช่วยเหลือจน สำเร็จ	ปฏิบัติงานของตนเอง ไม่สำเร็จ

เกณฑ์การประเมิน

- ๓ คะแนน ระดับคุณภาพ ๓ ดีเยี่ยม
 ๒ คะแนน ระดับคุณภาพ ๒ ดี
 ๑ คะแนน ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน
 ๐ คะแนน ระดับคุณภาพ ๐ ไม่ผ่าน

***เกณฑ์ผ่าน ๑ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน ขึ้นไป

สรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑) ผู้เรียนที่ได้ระดับดีเยี่ยม	จำนวน ๗ คน	คิดเป็นร้อยละ ๗๐
๒) ผู้เรียนที่ได้ระดับดี	จำนวน ๓ คน	คิดเป็นร้อยละ ๓๐
๓) ผู้เรียนที่ได้ระดับผ่าน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
๔) ผู้เรียนที่ได้ระดับไม่ผ่าน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
✓ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน ๑๐ คน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
✗ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -

เกณฑ์การประเมิน : ใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน	เข้าเรียนตรงเวลา	เข้าเรียนตรงเวลา	เข้าเรียนตรงเวลา	ไม่ตั้งใจเรียน
๔.๑.๒ เอาใจใส่และมี ความเพียรพยายามใน การเรียนรู้	ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ ในการเรียน และมี ส่วนร่วมในการ	ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ ในการเรียน และมี ส่วนร่วมในการ	ตั้งใจเรียน เอาใจ ใส่ในการเรียน และมีส่วนร่วมใน	ไม่ศึกษาค้นคว้า หาความรู้
๔.๑.๓ สนใจเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ	เรียนรู้ และเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ ต่างๆ เป็นประจำ	เรียนรู้ และเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ ต่างๆ บ่อยครั้ง	การเรียนรู้ และ เข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ต่างๆ เป็นบางครั้ง	

เกณฑ์การประเมิน

๓ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๓ ดีเยี่ยม
๒ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๒ ดี
๑ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน
๐ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๐ ไม่ผ่าน

***เกณฑ์ผ่าน ๑ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน ขึ้นไป

สรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑) ผู้เรียนที่ได้ระดับดีเยี่ยม	จำนวน ๗ คน	คิดเป็นร้อยละ ๗๐
๒) ผู้เรียนที่ได้ระดับดี	จำนวน ๓ คน	คิดเป็นร้อยละ ๓๐
๓) ผู้เรียนที่ได้ระดับผ่าน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
๔) ผู้เรียนที่ได้ระดับไม่ผ่าน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -
✓ นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน ๑๐ คน	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
✗ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละ -

เกณฑ์การประเมิน : มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน

พฤติกรรมบ่งชี้	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
๖.๑.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนา	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น	ตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การทำงาน
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนา	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น	ตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การทำงาน
๖.๑.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนา	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น	ตั้งใจรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การทำงาน

ตัวชี้วัดที่ ๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และ อดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

พฤติกรรมบ่งชี้	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
๖.๒.๑ ทุ่มเททำงานอดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน	ทำงานด้วยความขยันอดทน และพยายามให้สำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาในการทำงาน และชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยความขยัน อดทน และพยายามให้สำเร็จตามเป้าหมายและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยความขยันและพยายามให้สำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่ขยัน อดทนในการทำงาน
๖.๒.๒ พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ	ทำงานด้วยความขยันอดทน และพยายามให้สำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาในการทำงาน และชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยความขยัน อดทน และพยายามให้สำเร็จตามเป้าหมายและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยความขยันและพยายามให้สำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่ขยัน อดทนในการทำงาน
๖.๒.๓ ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยความขยันอดทน และพยายามให้สำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาในการทำงาน และชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยความขยัน อดทน และพยายามให้สำเร็จตามเป้าหมายและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	ทำงานด้วยความขยันและพยายามให้สำเร็จตามเป้าหมาย	ไม่ขยัน อดทนในการทำงาน

เกณฑ์การประเมิน	๕-๖ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๓ ดีเยี่ยม
	๓-๔ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๒ ดี
	๑-๒ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน
	๐ คะแนน	ระดับคุณภาพ ๐ ไม่ผ่าน

***เกณฑ์ผ่าน ๑-๒ คะแนน หรือ ระดับคุณภาพ ๑ ผ่าน ขึ้นไป

๗.๓ การหาคุณภาพของนวัตกรรม

มีเครื่องมือที่ใช้ประกอบการพัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน-หลังเรียน โดยใช้วิธีการสร้างและตรวจสอบ เครื่องมือดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสอบก่อน เรียน และหลังเรียนทั้งในภาพรวมและรายบุคคล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

๑. สถิติพื้นฐาน

๑) หาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. ๕๓๘:๗๓)

$$\bar{X} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้คะแนนความ
R แทน ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

๒) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณได้จากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ.๒๕๓๘:๗๙)

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

X แทน คะแนนแต่ละตัว $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

๒. สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

๑) สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย

๑.๑) การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อโดยใช้สูตร IOC

(Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

๑.๒) การหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบ - การหาค่าความยากง่าย (P) การวิเคราะห์ความยากง่าย เป็นการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ

$$\text{สูตรในการคำนวณ } P = \frac{R}{N}$$

P คือ ดัชนีความยากของข้อสอบ

R คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบนั้นได้ถูกต้อง

N คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบทั้งหมด

เกณฑ์ความยากง่ายที่ยอมรับได้มีค่าอยู่ระหว่าง ๐.๒๐ - ๐.๘๐ ถ้าค่า P มีค่านอกเกณฑ์ที่กำหนด จะต้องปรับปรุงข้อสอบนั้น หรือตัดทิ้งไป (กรมวิชาการ. ๒๕๔๕ : ๖๖)

- การหาค่าอำนาจจำแนก (R) เป็นการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก เป็นการดูความเหมาะสมของรายข้อว่า ข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนได้จริง หรือจำแนกผู้ที่มี คุณลักษณะสูงจากผู้มีคุณลักษณะต่ำได้

$$\text{สูตรในการคำนวณ } r = \frac{R_u - R_L}{N}$$

R คือ ค่าอำนาจจำแนก

R_U คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก

R_L คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

เกณฑ์อำนาจจำแนกที่ยอมรับได้จะมีค่าอยู่ระหว่าง ๐.๒๐ - ๑.๐๐ ถ้าค่าอำนาจจำแนก ต่ำกว่า ๐.๒๐ จะต้องปรับปรุงแบบทดสอบข้อนั้น หรือตัดทิ้งไป (กรมวิชาการ. ๒๕๔๕ : ๖๘)

๒) การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ดังนี้

๒.๑) หาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ.๒๕๓๘:๗๓)

$$\bar{X} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

๒.๒) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณได้จากสูตร

(ล้วน สาย ยศ; และ อังคณา สายยศ. ๒๕๓๘:๗๙)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน X แทน คะแนนแต่ละตัว
 Σx แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

๓) การหาค่าพัฒนาการของผู้เรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน เรื่อง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖ ค่าคะแนนพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งคำนวณจากสูตร

๓.๑) การหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๔๗)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคะแนน

๓.๒) วิเคราะห์คะแนนพัฒนาการของผู้เรียน (ศิริชัย กาญจนวาสี. ๒๕๔๘)

$$S = (Y - x) (F - X)$$

เมื่อ S แทน คะแนนพัฒนาการของผู้เรียน (คิดเป็นร้อยละ)
 X แทน คะแนนวัดครั้งก่อน
 Y แทน คะแนนวัดครั้งหลัง
 F แทน คะแนนเต็ม

เกณฑ์การพัฒนา

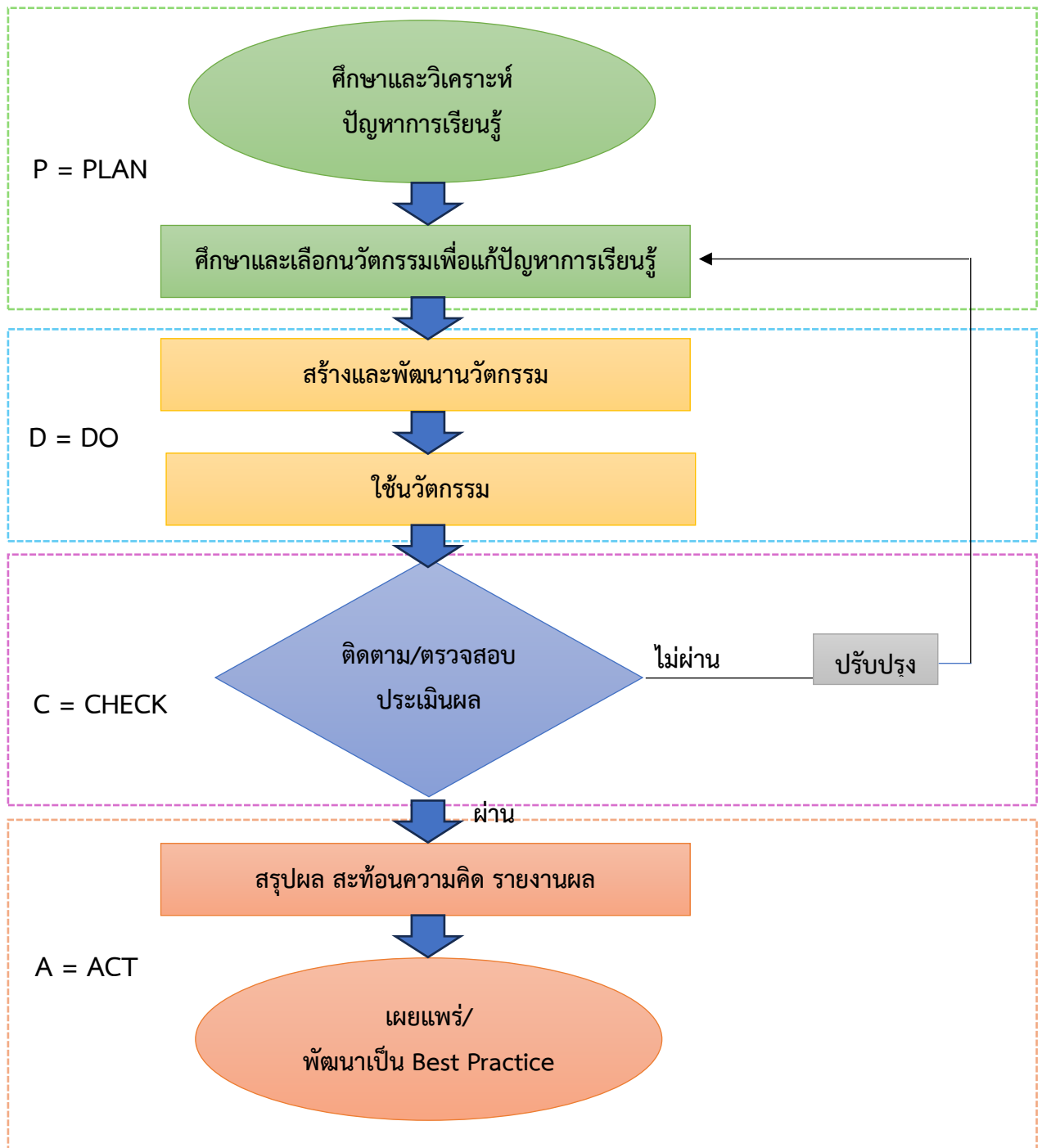
ต่ำกว่าร้อยละ	๒๕	พัฒนาการระดับต่ำ
ร้อยละ	๒๕ - ๔๙.๙๙	พัฒนาการระดับปานกลาง
ร้อยละ	๕๐ - ๗๔.๙๙ ๗๕	พัฒนาการระดับสูง
ร้อยละ	ขึ้นไป	พัฒนาการระดับสูงมาก

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ขั้นตอนการออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรม

ข้าพเจ้าพัฒนาเทคนิค/นวัตกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้วงจรการควบคุมคุณภาพ PDCA ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้

ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เห็นได้จากการสอนอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเรื่องต่างๆ ในหนังสือเรียนภาษาไทย เมื่ออ่านจบผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถตอบคำถามได้ว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำให้ไม่เข้าใจในเนื้อหาเรื่องที่เรียน ผู้เรียนบางคนอ่านได้ แต่ไม่รู้เรื่อง เพราะไม่เข้าใจเรื่องราว ไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ทำให้การอ่านขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้การวัดและประเมินผลทักษะการอ่าน อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ซึ่งทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นหัวใจพื้นฐานของการอ่าน ที่จะทำให้เกิดสมรรถนะการอ่านขั้นสูง เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ ต่อไป

ขั้นที่ ๒ การศึกษาและเลือกนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการอ่านและให้การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในฐานะครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จึงมีความสนใจนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย พัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ โดยอาศัยการฝึกฝนหรือปฏิบัติด้วยตนเองของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนฝึกฝนเรียงลำดับจากง่ายไปยาก

นิทานอีสปเป็นนิทานที่มีโครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีตัวละครเป็นสัตว์ ซึ่งนอกจากจะมีเรื่องราวสนุกสนานแล้ว ยังมีคติสอนใจ สอดแทรกคติธรรมในการดำรงชีวิตได้ดี ซึ่งเหมาะกับการนำมาเป็นสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ให้รู้จักคิดในขณะที่อ่านและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย การใช้สื่อนิทานอีสป เพื่อแก้ปัญหาการขาดความน่าสนใจของบทอ่านจับใจความ เพราะมีภาพสวยๆ และตัวละครจากสัตว์ต่างๆ ตรงกับความชอบและความสนใจของผู้เรียน เป็นการขจัดภาวะความน่าเบื่อในขณะที่อ่านได้เป็นอย่างดี และสามารถพัฒนาด้านการอ่านของผู้เรียนได้

เทคนิค ๕W๑H เป็นทฤษฎีที่มีความสอดคล้องกับการสอนอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านหนังสือและเป็นหัวใจของการอ่าน เพราะถ้าจับใจความสำคัญไม่ได้ ก็ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขั้นที่ ๓ สร้างและพัฒนานวัตกรรม

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H

๑. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและจุดประสงค์

๒. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างเป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยนิทานท้องถิ่น

๓. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสร้างแบบฝึกทักษะ เทคนิคคำถาม ๕W๑H และทักษะการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน

๔. เลือกนิทานที่เหมาะสมกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะ
๕. สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H และ
แผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และได้ประยุกต์รูปแบบการเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม
๕W๑H ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๖. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ที่สร้าง
ขึ้นไปให้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์กลุ่มวิชาภาษาไทย ในสถานศึกษา จำนวน ๓ ท่าน เพื่อตรวจพิจารณา
ความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา และวิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้รับคำแนะนำดังนี้

- ปรับด้านภาษาให้นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย
- ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับเวลา โดยคำนึงถึงศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

๗. ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม
๕W๑H ตามคำแนะนำ

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

๑. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับ
ประถมศึกษา และการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

๒. วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๕๑ และ หนังสือแบบเรียน
ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๓. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน เป็นแบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ

๔. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน เสนอผู้เชี่ยวชาญ/ผู้มีประสบการณ์ในกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย เพื่อตรวจพิจารณาความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความถูกต้องของภาษา ความ
สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้

๕. นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องข้อคำถาม ความถูกต้องและความเหมาะสมของคำ
ประโยค จากนั้นนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร)
จำนวน ๑๐ คน

ขั้นที่ ๔ ทดลองใช้

๑. ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้วิธีการคัดกรอง ด้วยวิธีการทดสอบการอ่านนิทาน
เรื่องที่ชอบ และใช้ผลการประเมินการอ่าน-เขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ประกอบการคัดกรอง

๒. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ทดลอง
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร) โดย

- ทดลองรายบุคคล จำนวนนักเรียน ๒ คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โดย
ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ควบคู่กับการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับ
ใจความสำคัญ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบเนื้อหา
ตามเวลาที่กำหนด นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านหลังเรียน พบว่ามีข้อบกพร่อง
เกี่ยวกับเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ มีคำบางคำยากเกินไปสำหรับเด็กกลุ่มนี้ และนักเรียนไม่สามารถ
อ่านและจับใจความแบบฝึกทักษะได้

- การทดลองรายกลุ่ม หลังจากนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H ที่ผ่านการทดลองและปรับปรุงแก้ไขในการทดลองรายบุคคล มาทดลองกับนักเรียนกลุ่มใหม่เป็นนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน จำนวน ๓ คน เป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง ๑ คน นักเรียนที่เรียนปานกลาง ๑ คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน ๑ คน เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบตามเวลาที่กำหนด ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านหลังเรียน พบว่า เวลาที่ใช้ในการศึกษาน้อยไป ไม่เพียงพอสำหรับเด็กเรียนอ่อน

- การทดลองทั้งชั้นเรียน นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำ และผ่านการทดลองและปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริง ตามโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาและตามตารางเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร) นักเรียน ๑๐ คน พบว่า เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบตามเวลาที่กำหนด ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน พบว่าค่าบางค่ายากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ บางคน และเวลาที่ใช้ในการศึกษาน้อยไปสำหรับนักเรียนเรียนอ่อน

ขั้นที่ ๕ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล

ในขั้นตอนนี้จะใช้ชุดการทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๐ คน เพื่อเปรียบเทียบการสอบก่อน - หลังการใช้เทคนิค/นวัตกรรม การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H

๙. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุวิชาภาษาไทยไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยมุ่งให้นักเรียนพัฒนาทางภาษาทั้งในด้านการอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด หลักการใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรมตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้อย่างมีเหตุผล การอ่านมีความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะการอ่านช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้และความคิด บุคคลที่มีสมรรถนะการอ่านอย่างแท้จริง ย่อมสามารถนำประสบการณ์ ความรู้ และความคิดไปใช้ประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคต การเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย เป็นวิชาพื้นฐานของเด็กไทยที่จะต้องเรียนรู้และนำไปสู่การเรียนรู้ในวิชาการศึกษาสาขาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญต่อการเรียนการสอนทุกวิชา ถ้าผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องทักษะการอ่าน ย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ด้วย

๙.๑ แนวคิด ทฤษฎีการอ่านจับใจความ

ความหมายและความสามารถในการอ่านจับใจความ การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เพราะการอ่านและการฟังจะทำให้ผู้คนได้รับข่าวสารข้อมูล ความรู้ และได้รับทราบความเคลื่อนไหวตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ ของผู้คนในสังคม นอกจากนี้การอ่านยังสามารถ รับสารที่ผู้ส่งสารส่งให้อย่างครบถ้วน ผู้รับสารจะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ ถ้าผู้รับสารสามารถรับสารที่ผู้ส่งสารส่งให้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง กระบวนการ

สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากเรื่องทีอ่านได้ก็คือการจับใจความ ฉะนั้นการจับใจความจึงนับเป็นหัวใจของการอ่าน มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (๒๕๔๒, ๔๕) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่าการอ่าน จับใจความคือการอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องจับใจความสำคัญได้ สามารถสรุปได้ ได้ความรู้จากสิ่งที่อ่าน และ สามารถตอบคำถามได้ อีกทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

จูไรต์นั ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ (๒๕๔๗, ๔๒) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึงการจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการส่งสารหรือให้ข้อคิดอะไรเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ คือ ความสามารถในการค้นหา สาระสำคัญของเรื่อง สามารถจับใจความสำคัญ สรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน ตอบคำถาม บอกข้อคิด และ นำไปใช้ประโยชน์ได้

ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ เป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนในวิชาต่างๆ โดยทั่วไปผู้สอนมักจะมุ่งให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น มักไม่ค่อยคำนึงถึงว่านักเรียนอ่านแล้วจับใจความได้หรือไม่ ทั้งที่การอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่นๆ โดยเฉพาะเรื่องของการอ่านจับใจความ การมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความที่ดีจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (๒๕๔๕, ๑๖๑) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญต่อ การพัฒนาการศึกษาของบุคคลไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่บุคคลทั้งชาย และหญิงจะขาดมิได้ ความสามารถในการอ่านของประชาชนในชาติย่อมแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาของ ประเทศนั้นซึ่งยังผลทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากผู้อ่านจะนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองแล้ว ยังช่วยส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ดังนั้นผู้อ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่มีโอกาสในชีวิต และเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ

ดวงใจ ไทยอุบุญ (๒๕๕๐, ๑๒๕) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็น สิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตในปัจจุบัน และถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่ว่าในด้านการดำเนินชีวิต หรือเพื่อการศึกษา และเป็นการส่งเสริมพัฒนาสติปัญญา ความคิด และเพิ่มพูนประสบการณ์

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญ คือ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และเข้าใจจากสิ่งที่อ่าน สามารถสรุปใจความสำคัญได้ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน การค้นคว้า อีกทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

๙.๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

ความหมายของนิทาน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของนิทานไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๖, ๕๘๘) ได้ให้ความหมายของคำว่า “นิทาน” เป็นเรื่องทีเล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป

วิล มาศจรัส (๒๕๕๑, ๑๓) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องทีเล่ากันมา เช่น นิทานอีสป นิทานชาดก ในทางคติชนวิทยาถือว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าสืบสานต่อๆ กันมาถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์ เป็นสิ่งทีมีความหมาย มีคุณค่า ซึ่งนิทานนั้นจะมีทั้งนิทานเล่าปากเปล่า จดจำกันมาแบบมุขปาฐะ และนิทานทีมีการเขียน การบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบทอดกันมาปากต่อปาก รุ่นสู่รุ่น หรือจากท้องถิ่นหนึ่งไปสู่อีกท้องถิ่น แต่งเติมเสริมเรื่องราวเพื่อให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินและสอดแทรก คติสอนใจ นิทานจึงเป็นสิ่งที่มีความหมายทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น

ประเภทของนิทาน การแบ่งประเภทของนิทานสามารถแบ่งได้หลายประเภท เช่น แบ่งตามเขต พื้นที่แบ่งตามยุคสมัย แบ่งตามโครงเรื่องหรือแบ่งตามชนิดของการเล่านิทาน แต่ที่นิยมกันมากคือ การแบ่งตามรูปแบบของนิทาน การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของนิทาน สามารถจำแนกและแบ่งได้ตาม เนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทาน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายถึงวิธีการแบ่งประเภทของนิทานตาม รูปแบบนิทานไว้ ดังนี้

จิระประภา บุญนิตย์ (๒๕๒๖, ๑๕) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

๑. นิทานปรัมปรา

๒. นิทานท้องถิ่น

๓. นิทานเทพนิยาย

๔. นิทานเรื่องสัตว์ มีสัตว์เป็นตัวเอก

- นิทานเรื่องสัตว์ประเภทคติธรรม เช่น นิทานอีสป นิทานชาดก

- นิทานเรื่องสัตว์ประเภทที่เด็กๆ ชอบให้เล่าซ้ำเป็นนิทานเกี่ยวกับความโกรธ การแก้แค้น

ตำรา ณ เมืองใต้ (อ้างในแววมณี ทองจันทร์, ๒๕๖๒, ๑๙) จำแนกนิทานเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. นิทานภาษิต เป็นนิทานที่เนื้อหาสั้น ๆ และมีตัวละครเป็นสัตว์ เช่น นิทานอีสป

๒. นิทานเทพนิยาย ตัวละครมักจะเป็นมนุษย์ แต่มีศักดิ์สูงเป็นเจ้าหญิงเจ้าชาย

๓. นิทานชาวบ้าน เป็นนิทานพื้นบ้านที่เล่าขานสืบทอดกันมาแต่ เช่น ไกรทอง

๔. นิทานชาดก เป็นนิทานที่อยู่ในคัมภีร์ เป็นคำสอนของผู้แสดงธรรม

ความสำคัญและคุณค่าของนิทาน

นิทานนับได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและอยู่กับเด็กๆ นอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังเป็นสิ่งที่จะส่งเสริมให้เด็กๆ ได้สร้างจินตนาการของตนเองและยังเป็นเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาและเตรียมความพร้อมขั้นพื้นฐาน ไปสู่พัฒนาการด้านต่างๆต่อไป ดังที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของนิทาน ดังนี้

ม.ล. จ้อย นันทวิชรินทร์ (อ้างในแววมณี ทองจันทร์, ๒๕๖๒, ๒๑) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่า การเล่านิทานเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ วิธีหนึ่งที่ไม่มีแบบแผน เป็นการเรียนรู้ที่ได้ผลเร็วกว่าการเรียนรู้ที่มีระบบแบบแผน เด็กจะพอใจที่จะเรียนรู้ประสบการณ์จากนิทานตั้งแต่เมื่ออ่านหนังสือเองได้ จึงแสวงหาประสบการณ์จากการอ่าน และได้เลือกสิ่งที่ต้องการอ่านด้วย

ตนเองซึ่ง จะช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (อ้างในแววมณี ทองจันทร์, ๒๕๖๒, ๒๒) ให้ความสำคัญของนิทานไว้ว่า นิทานเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตทั้งเด็กและผู้ใหญ่เพราะนอกจากนิทานจะช่วยให้เด็กๆ มีความสุขสนุกสนานแล้วยังเป็นโลกแห่งจินตนาการที่สมบูรณ์แบบที่คอยช่วยถักทอสายใยความรักความฝัน สานสัมพันธ์อันอบอุ่นความละมุนละไมในกลุ่มสมาชิกของครอบครัว อีกทั้งนิทานยังให้แง่คิดคติสอนใจ และปรัชญาชีวิตอันล้ำลึกแก่เด็ก โลกของนิทานมีความสำคัญต่อพัฒนาการเด็ก ดังนี้

๑. ช่วยพัฒนาเด็กทางด้านลักษณะชีวิต เด็กได้เรียนรู้ถึงลักษณะชีวิตที่ดีผ่านนิทานที่ปรารถนาให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี เช่น มีคุณธรรมจริยธรรม มีความกล้าหาญ มีความยุติธรรม
๒. ช่วยพัฒนาเด็กด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบที่มีอยู่มากในนิทาน ซึ่งเด็กจะได้รับรู้ถึงบุคลิกภาพที่ดีที่จะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างดี เช่น ความเชื่อมั่น การรักษาดน ความสุภาพอ่อนน้อม ความมีมารยาทที่ดี ความเป็นผู้นำ
๓. การพัฒนาเด็กทั้งความรู้และปัญญา
๔. การพัฒนาเด็กในด้านทักษะและความสามารถ
๕. การพัฒนาเด็กในด้านสุขภาพ นิทานเป็นกระบวนการหนึ่งที่กำหนดบทบาทในด้านสุขภาพให้เกิดแก่เด็ก

สามารถสรุปได้ว่า นิทานช่วยให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน เสริมสร้างจินตนาการ เสริมบุคลิกภาพจากการเอาแบบอย่างที่ดีของตัวละครในนิทาน อีกทั้งยังเสริมสร้างสติปัญญา อารมณ์สังคม สุขภาพจิตที่ดี และยังปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับตัวเด็ก จากการที่ได้รับความอบอุ่น ใกล้ชิดกับครอบครัว ครู คนในสังคมและบุคคลรอบข้าง

ลักษณะของนิทานที่ดีที่ใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน บันลือ พลฤกษ์วัน (๒๕๔๕, ๒๖) ได้กล่าวถึง ลักษณะของนิทานที่ดีควรนำมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนว่าควรมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. นิทานเป็นเรื่องสั้นจบในตัว
๒. ประกอบด้วยตัวละครน้อย อาจเป็นลูกเสือหรือเด็กวัยเดียวกัน
๓. นิทานเป็นเรื่องความเป็นเหตุเป็นผลง่าย ๆ ระหว่างตัวละคร
๔. สรุปเรื่องได้ง่าย เพราะเรื่องราวไม่ซับซ้อน
๕. นิทานหรือเรื่องราวที่สามารถแสดงประกอบเรื่อง แล้วสรุปเรื่องตั้งชื่อเรื่องได้
๖. เป็นเรื่องราวที่ให้แนวคิดประพฤติปฏิบัติแก่เด็กผู้อ่านได้ดี

การสอนโดยใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน นิทานอีสป เป็นเรื่องสั้น ๆ ซึ่งให้คติ คำสอนสอดแทรกศีลธรรมและสอนบทเรียนให้แก่เด็กๆ รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจสำหรับเด็กและเนื้อเรื่องมักจะมีอารมณ์ดี และสนุกสนาน มีประโยชน์ ดังนี้

๑. ใช้เล่าเรื่องโน้มน้าวใจให้เด็กรู้จักหนังสือนิทานดี ๆ เป็นการเริ่มปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน
๒. สร้างความเพลิดเพลินให้แก่เด็กและช่วยสนองความปรารถนาของเด็ก
๓. เนื้อหานิทานช่วยปลูกฝังคุณธรรม ความดี ความละเอียดอ่อนขึ้นในจิตใจเด็ก
๔. สร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเลียนแบบที่ดีให้แก่เด็ก
๕. เด็กๆ ชอบฟังนิทานเพราะให้อารมณ์ที่หลากหลาย
๖. ส่งเสริมทักษะการอ่าน การพูด การฟังและการเขียน
๗. เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ครู ลูกศิษย์ และสังคมให้มีความสนิทใกล้ชิดกัน
๘. ได้รับประสบการณ์ด้านรูปแบบการใช้ภาษา
๙. รู้จักการปฏิบัติตนในสังคม เข้าใจบทบาทของตนและมีความพร้อมในการสมาคมกับผู้อื่น

จากที่ได้ศึกษา ประวัติ ที่มาของนิทานอีสป สรุปได้ว่า นิทานอีสปเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนาในทุกด้านทางภาษา ทักษะการอ่าน การพูด การฟังและการเขียน รวมทั้งเสริมสร้างพฤติกรรมทางสังคม อารมณ์ สติปัญญา ยังเป็นเรื่องก่อให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละด้านอย่างหลากหลายรวมทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นสิ่งที่เด็กชอบ นิทานยังเป็นสิ่งเร้าให้เด็กเกิดอารมณ์ไปตามนิทานที่ได้ฟัง ทำให้เด็กเกิดความสนใจ กระตือรือร้นสนใจที่จะเรียน เด็กเรียนด้วยบรรยากาศที่สนุกสนาน สามารถจดจำและกล้าแสดงออกปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และยังสามารถแก้ไขพฤติกรรมจากตัวแบบในนิทานที่เด็กชอบ

๙.๓ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค ๕W๑H

ความหมายของเทคนิค ๕W๑H เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (๒๕๔๖, ๙๕-๙๗) อธิบายว่า การคิดเชิงวิเคราะห์แท้จริงคือ การตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับ “ความสงสัยใคร่รู้” ของผู้ถาม เมื่อเห็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วอยากรู้ เกี่ยวกับสิ่งนั้นมากขึ้นในแง่มุมต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงใหม่ๆ ความเข้าใจใหม่ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการอธิบาย การประเมิน การแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่รอบคอบมากขึ้น ขอบเขตของคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงวิเคราะห์จึงเกี่ยวข้องกับการจำแนกแ่งองค์ประกอบและการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างเรื่องที่วิเคราะห์กับเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยแนวคำถามจะอยู่ในขอบข่าย ๕W๑H เพื่อนำไปสู่การค้นหาคำความจริงเกี่ยวกับ เรื่องนั้นๆ ในแง่มุมต่างๆ นอกเหนือจากสิ่งที่ปรากฏ

๑. ใคร (Who)

- ใครอยู่ในเหตุการณ์บ้าง
- ใครน่าจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง
- ใครน่าจะเป็นคนทำให้สถานการณ์นี้เกิดขึ้นมากที่สุดเพราะเหตุใด
- เหตุการณ์นี้เกิดขึ้น ใครได้ประโยชน์ ใครเสียประโยชน์

๒. อะไร (What)

- มีอะไรเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง เกี่ยวข้องกันอย่างไร
- อะไรน่าจะเป็นหลักฐานที่สำคัญที่สุดเพราะเหตุใด

๓. ที่ไหน (Where)

- เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดที่ใดมากที่สุด เพราะเหตุใด เมื่อไหร่ (When)
- เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร เพราะเหตุใด เวลาใดบ้างที่สถานการณ์เช่นนี้จะ เกิดขึ้นได้

๔. เพราะเหตุใด (Why)

- เหตุใดต้องเป็นคนนี้
- เพราะเหตุใดจึงเกิดขึ้น

๕. เมื่อไร (when)

- เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อไร

๖. อย่างไร (How)

- เขาทำสิ่งนี้ได้อย่างไร
- สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างไร

สรุปได้ว่า เทคนิค ๕W๑H หมายถึง เทคนิคการตั้งคำถามที่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ ประกอบด้วยคำว่า ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) เพราะเหตุใด (Why) และ อย่างไร (How) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะเนื้อหาออกมาให้เข้าใจง่ายแล้ว ผู้เรียนจะสามารถค้นหารายละเอียดจากสิ่งที่เรียนรู้แล้ว เชื่อมโยงนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ประโยชน์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค ๕W๑H

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (๒๕๕๑, ๓๙) กล่าวว่า ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ ๕W๑H มีดังนี้

๑. ช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงเป็นพื้นฐานความรู้ในการนำไปใช้ เพื่อการตัดสินใจ แก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
๒. ช่วยในการสำรวจความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏ และไม่ด่วนสรุปตาม อารมณ์ ความรู้สึก หรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง
๓. ช่วยให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่าย ๆ สื่อสารตามความเป็นจริง และจะช่วยให้เราไม่หลงเชื่อ ข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเพียงอย่างเดียว แต่พิจารณาเหตุผลและปัจจัยเฉพาะในแต่ละกรณีได้
๔. ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญต่าง ๆ ที่ถูกบิดเบือนไปจากความประทับใจครั้งแรก ทำให้เรามองแง่มุมอื่น ๆ อย่างครบถ้วน
๕. ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต การหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏ พิจารณาตามความสมเหตุสมผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจสรุปสิ่งใดลงไป
๖. ช่วยให้หาเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ณ เวลานั้นโดยไม่มีอคติ
๗. ช่วยประมาณการความน่าจะเป็น โดยสามารถใช้ข้อมูลเบื้องต้นมาวิเคราะห์ ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ของสถานการณ์

สรุปได้ว่า เทคนิค ๕W๑H เป็นการคิดวิเคราะห์ (Analysis Thinking) ที่ช่วยให้เราเป็นคนช่างสังเกต สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง เป็นคนมีเหตุผล เป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล และยังเป็นการปูพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างมีระบบ เพื่อการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙.๔ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

ความหมายของแบบฝึกทักษะ

การเรียนรู้ภาษาไทย การฝึกทักษะเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิด ความชำนาญ แบบฝึกทักษะมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น ชุดฝึก แบบฝึก เป็นต้น การศึกษาค้นคว้ามี นักวิชาการได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

สมศักดิ์ สินธุระเวช (๒๕๕๕, ๑๐๖) ได้อธิบายว่า แบบฝึก หมายถึง การจัดประสบการณ์ ฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้องอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

ถวัลย์ มาศจรัส (๒๕๕๐, ๑๘) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แบบฝึกหัด หมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่สามารถ

ตรวจสอบและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การ สรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถ ตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

เกริก ท่วมกลาง และคณะ (๒๕๕๕, ๑๗๖) แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อ/นวัตกรรมการเรียน การสอนประเภทหนึ่ง สำหรับให้ผู้เรียนประกอบการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติต่อเนื่องจากการเรียนรู้ในเรื่อง นั้นๆ มาแล้ว เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะด้านใดด้านหนึ่งเพิ่มขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (๒๕๕๘, ๕๕-๕๖) แบบฝึกหรือแบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภท หนึ่ง ที่เป็นส่วนเสริมสำหรับให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งในหนังสือ ส่วนใหญ่ จะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน และในบางวิชา แบบฝึกหัดจะเป็นแบบฝึกปฏิบัติหรือเป็นแบบฝึกหัดที่ครูสร้าง ขึ้นมาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึก ปฏิบัติด้วยตนเอง จนเกิดความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยที่กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในแบบ ฝึกนั้นจะครอบคลุม เนื้อหาที่เรียนไปแล้ว ทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะมากขึ้น และทำให้ผู้เรียน มองเห็นความก้าวหน้าจากผล การเรียนรู้ของตนเองได้

ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ การที่ครูจะช่วยให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะ การอ่านและการเขียนได้ดีนั้น นอกจากจะต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมแล้วครูควรสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อช่วย พัฒนาการเรียนรู้ ของนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น แบบฝึกทักษะจึงมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก นัก การศึกษา หลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๕ก, ๓๙) ระบุว่าแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการ เรียน การสอนประเภทหนังสือและสิ่งพิมพ์ ครูใช้เป็นเครื่องมือสำหรับให้นักเรียนได้ฝึกฝนให้เกิดทักษะ ใน การเรียนรู้ ทักษะจะเกิดขึ้นได้จะต้องกระทำซ้ำหลายๆ ครั้งจึงจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ฝึกการพัฒนา ทักษะจะเกิด ได้อย่างรวดเร็ว หากนักเรียนได้ฝึกฝนโดยทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนหรือแบบฝึกหัด

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (๒๕๔๕, ๖๒) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะ สรุปได้ ดังนี้ แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะจากแบบฝึกหัดที่ครูสร้างขึ้นมา ซึ่งตรงกับเนื้อหาที่ครู ทำการสอน นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอน มาทดสอบการเรียนรู้ของ ตนเองว่าเกิดจากการเรียนรู้ นอกจากนี้แบบฝึกทักษะสามารถใช้สำหรับประเมินผลการสอบเป็น รายบุคคล หลังจากได้ร่วมกิจกรรมการ เรียนการสอนแล้ว โดยผลงานจากแบบฝึกหัดที่ทำมาส่งครู ทำให้ทราบว่านักเรียนเข้าใจมากน้อยเพียงใด และ ใช้แบบฝึกหัดสำหรับทบทวนบทเรียนที่เรียน มาแล้ว

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญ คือ ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับให้นักเรียนได้ฝึกฝน ให้เกิด ทักษะ ได้ทำความเข้าใจ ได้ฝึกฝน จนเกิดแนวคิดที่ถูกต้อง โดยที่ครูผู้สอนต้องให้นักเรียนได้ ใช้แบบฝึกที่ เหมาะสม

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาทักษะในเรื่องการ เรียนรู้ให้มากขึ้น โดยอาศัยการ ฝึกฝนหรือการปฏิบัติด้วยตนเองของผู้เรียน การสร้างแบบฝึกทักษะจะต้องเป็น การเสริมทักษะ พื้นฐาน โดยกำหนดให้ผู้เรียนฝึกฝน เรียงลำดับจากง่ายไปยาก ปริมาณของเนื้อหาต้องเพียงพอ ที่สามารถตรวจสอบ และพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนไปแล้ว เพื่อ นำไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการสร้างแบบฝึกทักษะขึ้นมาเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนนั้น มีนักการศึกษา หลายท่านได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (๒๕๕๒, ๘๘) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

๑. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน การให้ผู้เรียนได้จัดทำชุดการฝึกเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน ใช้เวลาที่แตกต่างกัน ออกไปตามลักษณะการเรียนรู้ของแต่ละคน จะทำให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมี ประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจในการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังเป็นการซ่อมเสริมผู้เรียนที่เรียน ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

๒. ชุดการฝึกช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่คงทน ชุดการฝึกสามารถให้ผู้เรียนได้ฝึกทันที หลังจากจบบทเรียนนั้นๆ หรือให้มีการฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้งเพื่อความแม่นยำในเรื่องที่ต้องการฝึก หรือเน้นย้ำให้นักเรียนทำชุดการฝึกเพื่อเพิ่มเติมเฉพาะในเรื่องที่ผิด

๓. ชุดการฝึกสามารถเป็นเครื่องมือในการวัดผลหลังจากที่ผู้เรียนเรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความรู้ความสามารถของตนเองได้ และเมื่อไม่เข้าใจและทำผิดในเรื่องใด ๆ ผู้เรียนก็สามารถซ่อมเสริมตนเองได้ จัดได้ว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าทั้งของครูผู้สอนและ ผู้เรียน ผู้เรียนไม่มีปมด้อยที่ตนทำผิดและสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเองได้

๔. เป็นสื่อที่ช่วยเสริมบทเรียนหรือหนังสือเรียน หรือคำสอนของครูผู้สอน ชุดการฝึกที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้ นอกเหนือจากความรู้ในหนังสือเรียนหรือบทเรียน เช่น ชุดฝึกทักษะการคิดในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่จักคิดเป็น นำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตต่อไป

๕. ชุดการฝึกกรายบุคคลผู้เรียนสามารถนำไปฝึกเมื่อไรก็ได้ ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกได้ตามความต้องการของตนเอง โดยมีครูผู้สอนคอยกระตุ้นหรือ รั้งใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง

๖. ลดภาระการสอนของครูผู้สอน ไม่ต้องฝึกทบทวนความรู้ให้แก่ผู้เรียนตลอดเวลา ไม่ต้องตรวจงานด้วยตนเองทุกครั้ง นอกจากกรณีชุดการฝึกนั้นเป็นการฝึกทักษะการคิดที่ไม่มีเฉลย ตายตัวหรือมีแนวเฉลยที่หลากหลาย

๗. เป็นการฝึกความรับผิดชอบของผู้เรียน การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการทำชุดการฝึก ตามลำพังโดยมีภาระให้ทำตามที่มีอบหมาย จัดได้ว่าเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์การทำงานให้ ผู้เรียนได้นำไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

๘. ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนได้ทำชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย จะทำให้ผู้เรียนสนุกและเพลิดเพลิน เป็นการท้าทายให้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามชุดการฝึก

จากการศึกษาประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ คือ เป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลนักเรียนหลังจากการเรียนรู้จบบทเรียน รวมถึงใช้ฝึกฝนทักษะ ให้เกิดความรู้ที่คงทน โดยนักเรียนสามารถฝึกฝนและซ่อมเสริมได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนอีกด้วย และยังช่วยลดเวลาและภาระในการสอน ของครู แบบฝึกมีความสำคัญทำให้เกิดทักษะความชำนาญ ต้องได้รับการฝึกหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ รูปแบบ เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกแล้ว สามารถพัฒนาตนเองได้ แบบฝึกมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่มีปัญหาได้เป็นอย่างดี

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร) ได้จัดกิจกรรม การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วย BANSEAM MODEL กิจกรรม Open Class เป็นการเปิดชั้นเรียนให้ครูมาร่วมสังเกตการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และได้เผยแพร่ในเว็บไซต์ เว็บไซต์ Facebook ของโรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร) อีกทั้งเผยแพร่รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมให้กับโรงเรียนในเครือข่าย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

๑๑. ผลที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมาย

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ด้วยเทคนิคคำถาม ๕W๑H

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

ข้าพเจ้าหารูปแบบ วิธีการ และเทคนิคที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการอ่านมากขึ้น โดยการพัฒนานวัตกรรม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสุขและรู้สึกสนุกสนานกับการอ่านเรื่องง่ายๆ สั้นๆ ด้วย “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยนิทานท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคคำถาม ๕W๑H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” ซึ่งเป็นเทคนิค/แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม ตอบคำถาม มีกระบวนการการคิดอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านจากเรื่องง่ายๆ ที่สนุกสนาน จากนิทานท้องถิ่น ซึ่งเป็นนิทานพื้นบ้านอีสาน และต่อยอดเป็นการอ่านเพื่อจับใจความจากเรื่องที่ยากขึ้นไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

๑. จากการพัฒนานวัตกรรมพบว่า ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องและใช้เทคนิคที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละคาบเรียน เพราะถ้าทำกิจกรรมเดิมซ้ำ ๆ ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย

๒. หลังจากที่นักเรียนเรียนจบในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ครูผู้สอนควรแนะนำนักเรียนให้ปรับปรุงวิธีการทำงานความร่วมมือภายในกลุ่มในครั้งต่อไปเพื่อคะแนนที่ดีขึ้น

๓. จากการพัฒนานวัตกรรมพบว่าในแต่ละคาบเรียน ในการเรียนเป็นกลุ่มต้องแบ่งกลุ่มใหม่ทุก คาบ เพราะจะทำให้นักเรียนตื่นตัวในการแบ่งกลุ่มใหม่ ส่งผลให้ตั้งใจเรียนมากขึ้น

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

นักเรียน

๑. ผู้เรียนมีสื่อ/นวัตกรรม เพื่อช่วยในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
๒. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน
๓. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม เรียนรู้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองทำให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
๔. เกิดความสนุกสนาน มีแบบเรียนรู้ที่หลากหลาย
๕. นำข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
๖. ทำให้มีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน

ครู

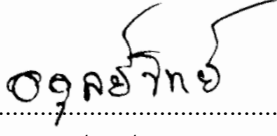
๑. จัดบรรยากาศที่เอื้อและเหมาะสมต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดชั้นเรียน สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ แสงสว่าง ในชั้นเรียน เป็นต้น
๒. แนะนำแนวทางการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองได้เต็มศักยภาพ
๓. เสริมแรง/สร้างแรงบันดาลใจ เพื่อให้ผู้เรียนมั่นใจและพัฒนาตนเอง เห็นคุณค่าและความหมายของการเรียนรู้
๔. เป็นผู้ประเมินที่ดี ให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนรู้ของตน
๖. ศึกษาปัญหาในชั้นเรียนและแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

๑. กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมเป็นฐาน ชี้แจงให้ครูและบุคลากรมีความเข้าใจตรงกันในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ เช่น เทคนิคการสอนแบบใหม่ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่ การพัฒนากิจกรรมเสริมการเรียนรู้ เป็นต้น
๒. กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องมีนวัตกรรมประจำกลุ่มอย่างน้อย ๑ ชิ้น/ปีการศึกษา โดยมีการประเมินการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด อันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
๓. สนับสนุน ส่งเสริมสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการทำงานแบบร่วมมือ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดที่หลากหลายของครูที่มาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือระดับชั้นต่างๆ
๔. ระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก สร้างความร่วมมือกับนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผู้ปกครอง/ชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนอย่างเต็มศักยภาพ

ลงชื่อ..........ผู้รายงาน

(นายอดุลย์วิทย์ ศิริวรรณ)

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

การรับรองนวัตกรรม

ข้าพเจ้า นายเกียรติบดินทร์ ศรีสมชัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร) เกี่ยวข้องเป็นผู้บังคับบัญชา ของนายอดุลย์วิทย์ ศิริวรรณ ขอรับรองว่าผลงานชิ้นนี้เป็นนวัตกรรมที่ผู้รายงาน ดำเนินการศึกษาพัฒนาตามรายงานข้างต้นทุกประการ

ลงชื่อ..........ผู้รับรอง

(นายเกียรติบดินทร์ ศรีสมชัย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ภาคผนวก

ตัวอย่างสื่อ

รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

รูปภาพกิจกรรมการนำเสนอผลงานของนักเรียน

รูปภาพกิจกรรม Open Class

รูปภาพเผยแพร่นวัตกรรมโรงเรียนในเครือข่าย

โรงเรียนบ้านเสียม(เสียมทองวิทยาคาร)
ตำบลหัวดอน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑